

Gökyüzü

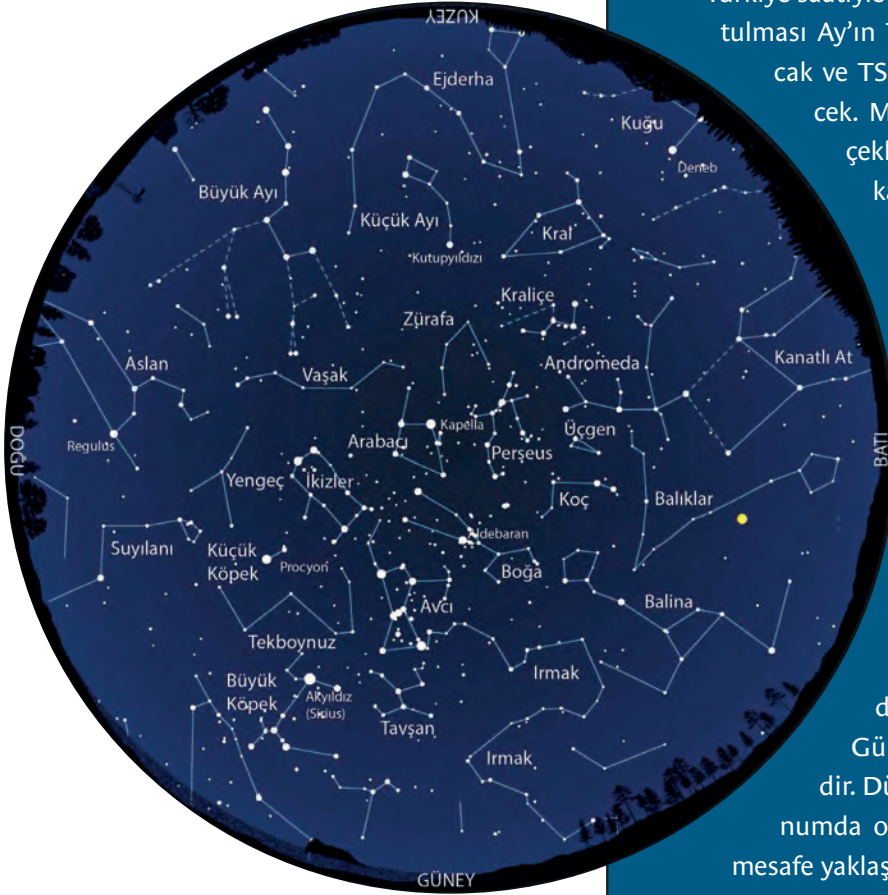
Dr. Tuba Sarıgül [tuba.sarigul@tubitak.gov.tr

21 Ocak 2019

Tam Ay Tutulması

Ocak ayı iki tutulma olayına ev sahipliği yapıyor.

Yılın ilk tam Ay tutulması 21 Ocak'ta gerçekleşecek. Ay, Türkiye saatiyle 05.36'da yarı gölgeye girecek. Tam Ay tutulması Ay'ın TSİ 07.41'de gölgeye girmesiyle başlayacak ve TSİ 08.43'te gölgeden çıkmasıyla sona erecek. Maksimum tutulma ise TSİ 08.12'de gerçekleşecek. Ay, TSİ 10.48'de yarı gölgeden çıkacak. Türkiye'de Ay, tam tutulmanın başlamasından kısa süre sonra batı-kuzey batı ufkundan batacak. 5-6 Ocak'ta parçalı Güneş tutulması gerçekleşecek. Tutulma sırasında Ay Güneş'in yaklaşık %71'ini örtecek. Kuzeydoğu Asya'dan ve Kuzey Pasifik'ten gözlemlenebilecek tutulma Türkiye'den görülemeyecek. 3 Ocak'ta Dünya, Güneş etrafındaki yörünge hareketi sırasında 2019'daki Güneş'e en yakın (yani günberi) konumuna ulaşacak. Bu konumdayken Dünya ile Güneş arasındaki mesafe 147.099.761 km. Dünya'nın Güneş etrafındaki yörüngesi elips şeklindedir. Dünya'nın Güneş'e en yakın ve en uzak konumda olduğu zamanlar iki gökcsimi arasındaki mesafe yaklaşık %3 değişir.

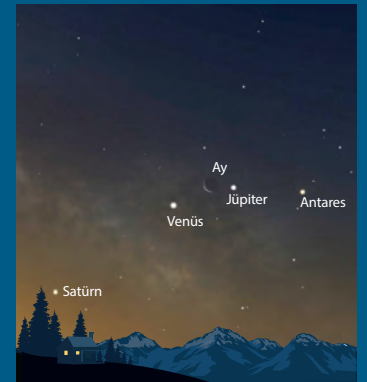
1 Ocak saat 23.00, 15 Ocak saat 22.00,
31 Ocak saat 21.00'de
gökyüzünün genel görünümü

Ocak Ayının Önemli Gök Olayları

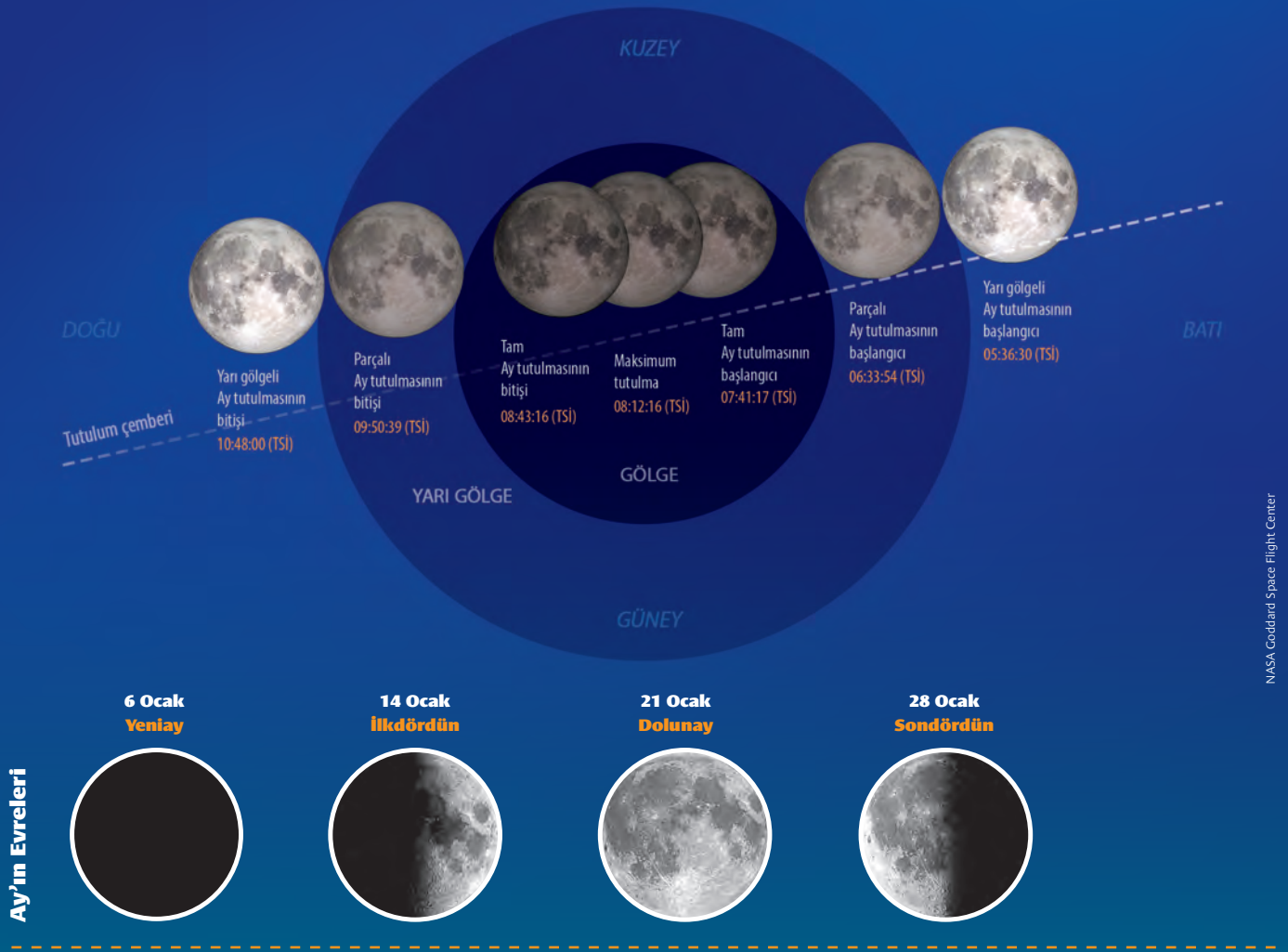
- 2-3 Ocak** Quadrantid (Dörtlük) göktaşı yağmuru en yüksek etkinliğe ulaşıyor
- 03 Ocak** Dünya Güneş'e en yakın konumda (147 Milyon km)
- 03 Ocak** Ay ve Jüpiter birbirine yakın görünümde
- 06 Ocak** Venüs en büyük batı uzanımında (47°)
- 09 Ocak** Ay Dünya'ya en uzak konumda (406.115 km)
- 12 Ocak** Ay ve Mars birbirine yakın görünümde
- 21 Ocak** Ay Dünya'ya en yakın konumda (357.345 km)
- 22 Ocak** Venüs ve Jüpiter birbirine çok yakın konumda
- 31 Ocak** Ay ve Jüpiter birbirine çok yakın konumda

3 Ocak sabahı gün doğumundan önce güneydoğu ufk

31 Ocak sabahı gün doğumundan önce güneydoğu ufk

Ocak Ayında Ay ve Gezegenler

Ay, 9 Ocak'ta Dünya'ya en uzak, 21 Ocak'ta ise Dünya'ya en yakın konumda. Bu konumlardayken iki gökcisimi arasındaki mesafe sırasıyla 406.115 km ve 357.345 km. Ocak ayında akşam saatlerinde gökyüzünde olan tek gezegen Mars. Venüs ve Jüpiter ay boyunca Güneş'in doğuşundan önce doğu ufkunun üzerinde görülebilir. Merkür ayın ilk haftası, Satürn ise son haftası şafak vakti gökyüzünde ortaya çıkıyor.

Merkür, ocak ayının ilk günlerinde Güneş'in doğuşundan önce doğu-güney doğu ufkunun üzerinde kısa süreliğine görülebilir. Bu günlerde Merkür'e Jüpiter ve Venüs de eşlik ediyor. Merkür ile Güneş arasındaki açısal mesafe ayın ilerleyen günlerinde giderek azalıyor ve Merkür Güneş'in parlaklığında kaybolmaya başlıyor. Merkür 30 Ocak'ta Güneş'in arkasından geçecek.

Venüs, ocak ayında Güneş'in doğuşundan önce gökyüzünde. Ayın ilk günlerinde Güneş'ten yaklaşık üç saat önce doğan Venüs, ayın ilerleyen günlerinde daha geç doğmaya başlıyor. Ocak ayının başında Terazi Takımyıldızı'nda olan Venüs ayın sonun-

da Yılanlı Takımyıldızı'na geçiyor. Venüs 6 Ocak'ta en büyük batı uzanımı konumunda. Bu konumdayken Venüs'ün uzanım açısı (yani Dünya'dan Venüs'e ve Dünya'dan Güneş'e giden doğrultular arasındaki açı) 47 derece.

Mars, Güneş'in batışından sonra güney batı ufkunun üzerinde ortaya çıkıyor ve gece yarısına yakın saatlerde batı ufkundan batıyor. Ocak ayında Balıklar Takımyıldızı'nda olan Mars'ın parlaklığı ve görünür büyüklüğü ayın ilerleyen günlerinde hafifçe azalıyor.

Jüpiter, ocak ayında Güneş'ten yaklaşık bir saat önce doğu-güney doğu ufkunun üzerinden doğacak. Ayın ilerleyen günlerinde parlaklığı hafifçe artan Jüpiter, ocak ayı boyunca gün doğumundan önce Venüs'le birlikte gökyüzünde olacak.

Satürn, 2 Ocak'ta Güneş'in arkasından geçecek. Bu nedenle birkaç hafta boyunca gözlenemeyecek Satürn, ocak ayının ikinci yarısından itibaren Güneş'in doğuşundan önce doğu-güney doğu ufkunun üzerinde ortaya çıkmaya başlayacak.